

Eerste kamer stemt in met regeling schadevergoeding overheid.

Nieuwsbericht RO 30-01-2013.

De Eerste Kamer heeft (op 29 januari 2013) een wetsvoorstel van minister Opstelten van Veiligheid en Justitie met algemene stemmen aanvaard dat het recht op schadevergoeding voor rechtmatig en onrechtmatig overheidshandelen eenvoudiger en toegankelijker maakt.

In het geval van rechtmatig overheidshandelen kan sprake zijn van zogeheten nadeelcompensatie. Dat is een schadevergoeding die bijvoorbeeld wordt toegekend aan ondernemers wanneer hun bedrijf tijdelijk niet of niet goed te bereiken is als gevolg van reconstructie van een weg. Die schadevergoeding is geen regel maar uitzondering, en in beginsel wordt slechts een gedeelte van de schade vergoed. Het uitgangspunt is en blijft dat burgers en bedrijven in beginsel moeten accepteren dat de overheid maatregelen neemt die voor hen nadelig zijn, maar dat er reden is voor compensatie als iemand onevenredig zwaar wordt getroffen.

Op dit moment bestaan er regelingen over nadeelcompensatie in verschillende wetten die steeds betrekking hebben op een bepaalde situatie met een beperkt karakter. Dat is voor de rechtspraktijk onoverzichtelijk. Daarom is er een algemene regel gemaakt die meer duidelijkheid biedt.

Het tweede onderwerp is de schadevergoeding voor onrechtmatige besluiten. Daarvan is bijvoorbeeld sprake als de overheid schade moet vergoeden omdat ten onrechte een vergunning werd geweigerd. Anders dan bij nadeelcompensatie is deze schadevergoeding geen uitzondering maar regel en moet de volledige schade worden vergoed.

De bevoegdheidsverdeling tussen de verschillende rechters is op dit moment ingewikkeld voor degene die aanspraak wil maken op een dergelijke schadevergoeding. Voor burgers is het lastig om uit te maken bij welke rechter zij in een bepaald geval moeten zijn. Het wetsvoorstel geeft duidelijk aan hoe de verdeling is tussen de bestuursrechter en de burgerlijke rechter. Als het om schade gaat op het terrein van de sociale verzekeringen, het ambtenarenrecht of de belastingen, dan is de bestuursrechter bevoegd. In andere gevallen zijn beide rechters bevoegd tot een schadebedrag van € 25.000 (keuzevrijheid voor de burger) en daarboven alleen de burgerlijke rechter.

Nadeelcompensatie.

Om in aanmerking te komen voor vergoeding van schade, die wordt geleden door rechtmatig overheidshandelen, die de schade niet alleen buiten het normaal maatschappelijk risico te vallen, maar tevens op een beperkte groep burgers of instellingen te drukken. Dit laatste wordt aangeduid met het begrip 'speciale last'.

Artikel 4:126 Awb

1. Indien een bestuursorgaan in de rechtmatige uitoefening van zijn publiekrechtelijke bevoegdheid of taak schade veroorzaakt die uitgaat boven het normale maatschappelijke risico en

die een benadeelde in vergelijking met anderen onevenredig zwaar treft, kent het bestuursorgaan de benadeelde desgevraagd een vergoeding toe.

2. Schade blijft in elk geval voor rekening van de aanvrager voor zover:

- a. hij het risico van het ontstaan van de schade heeft aanvaard;
- b. hij de schade had kunnen beperken door binnen redelijke grenzen maatregelen te nemen, die tot voorkoming of vermindering van de schade hadden kunnen leiden;
- c. de schade anderszins het gevolg is van een omstandigheid die aan de aanvrager kan worden toegerekend of
- d. de vergoeding van de schade anderszins is verzekerd.

3. Indien een schadeveroorzakende gebeurtenis als bedoeld in het eerste lid tevens voordeel voor de benadeelde heeft opgeleverd, wordt dit bij de vaststelling van de te vergoeden schade in aanmerking genomen.

4. Het bestuursorgaan kan een vergoeding toekennen in andere vorm dan betaling van een geldsom.

(In 2007/2009 speelde de zaak van het verkeersbesluit van de Hollandse Brug. Uiteindelijk werd geoordeeld, dat sprake was van een rechtmatig besluit. Volledige schadevergoeding was dus niet meer mogelijk. De betrokken ondernemers restte alleen nog de Regeling Nadeelcompensatie Verkeer en Waterstaat 1999. Omdat een drempel van 15% van de gederfde omzet gezien werd als normaal maatschappelijk/bedrijfsrisico stond de toegekende nadeelcompensatie in schril contrast tot de omvang van het geleden nadeel, gerelateerd aan de gemiddelde rentabiliteit van het binnenlands beroepsgoederenvervoer, dat in 2006 +0,9% bedroeg.)